

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/260/2022
Identifikačné číslo spisu:	1516215461
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1516215461.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Valentovej členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Andrey Dudášovej, v spore žalobcu JUDr. Q. V., A., W. XXXXX/XB, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Martinkovičom, LL.M., Bratislava, Tomášikova 30, proti žalovanej Ing. B. R., A., K. XX, zastúpenej Priel & Partners s.r.o., Bratislava, Pribišova 8, IČO: 50840878 a súčasne Momentum legal s.r.o., Bratislava, Bazová 6A, IČO: 47258586, o zaplatenie 454.594,19 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne na Okresnom súde Bratislava V) pod sp. zn. B5-24C/212/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2022 sp. zn. 8Co/46/2021, takto

rozhodol:

Dovolenie z a m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 14. októbra 2020 č. k. 24C/212/2016 žalobu zamietol (výrok I.), zrušil zabezpečovacie opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 16. novembra 2016, č. k. 24C/212/2016-423, v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. júna 2017, č. k. 7Co/149/2017-265, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 24. júla 2017 (výrok II.) a žalovanej procesnej strane priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca sa dožadoval vrátenia darovaných hnutelných vecí - peňazí, ktoré sa mali v období od 09. 05. 2007 do 28. 12. 2015 dostať do dispozičnej sféry žalovanej, a to bezodplatným prevodom z bankového účtu žalobcu (IBAN: B vedeného v UniCredit Bank Slovakia, a.s., na účet žalovanej, vyberaním peňazí bankomatovou kartou vystavenou na meno žalovanej, platbami zo strany žalobcu na rekonštrukciu nehnuteľností vo vlastníctve žalovanej, hradením spoločne strávených dovolení, kozmetických služieb využívaných žalovanou a rôzne. Zo všetkých požadovaných

finančných čiastok, ktorých titulom vrátenia daru sa žalobca domáhal, súd prvej inštancie ustálil, že za dar možno považovať len finančné prostriedky, ktorými žalobca zaplatil dovolenky spoločne strávené so žalovanou a ktorými zaplatil rekonštrukciu rodinného domu v Jarovciach a domu nachádzajúceho sa v kat. území Liptovská Sielnica (nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalovanej). Podľa súdu prvej inštancie v prípade zostávajúcich platieb žalobca neunesol dôkazné bremeno. Platenie nákladov spojených s užívaním nehnuteľností v osobnom vlastníctve žalovanej (energia, voda, daň, poistenie, ochrana objektu a ďalšie služby) zo strany žalobcu nebolo možné podľa prvoinštančného súdu považovať za finančné dary poskytnuté žalovanej. Žalobca a žalovaná v období hradenia týchto platieb žili v spoločnej domácnosti, každý z nich sa podľa svojich možností a schopností podieľal na chode spoločnej domácnosti. V prípade platenia kozmetických služieb využívaných žalovanou, bankomatových výberov platobnou kartou žalobcom a platieb „rôzne“, predložené dôkazy podľa súdu prvej inštancie nespĺňali hodnovernosť a relevantnosť na dostatočné preukázanie pravdivosti žalobcových tvrdení. Výpisy z bankového účtu žalobcu, na ktorých sa tieto platby nachádzali, boli len dôkazom realizácie platieb, nie však dôkazom, že malo ísť o darované peniaze žalovanej, žiadne iné dôkazy žalobca v tomto smere neprodukoval, resp. vykonaným dôkazom svoje tvrdenie nepodporil. Najpodstatnejšiu časť žalobcom požadovaného nároku na vrátenie daru predstavovali štyri prevody finančných prostriedkov z bankového účtu žalobcu v prospech bankového účtu žalovanej, a to dňa 09. 05. 2007 vo výške 165.969,59 eura, dňa 20. 12. 2010 vo výške 30.000 eur, dňa 23. 05. 2013 vo výške 90.000 eur a dňa 09. 10. 2013 vo výške 20.000 eur, všetky s poznámkou „vrátenie pôžičky SL" alebo „vrátenie pôžičky". Uvedené finančné čiastky boli podľa súdu prvej inštancie vysoké a bolo ťažko uveriteľné, že žalobca ich žalovanej daroval len prevodom z účtu na jej účet, bez vypracovania písomnej darovacej zmluvy. Prvoinštančný súd mal pochybnosť o vôli žalobcu darovať žalovanej tieto peniaze aj v priamej súvislosti s poznámkou, že ide o vrátenie pôžičky zo strany žalovanej, pôvod poznámky nijakým spôsobom nevysvetlil, ak malo ísť o dar, ako tvrdí žalobca, v poznámke by bolo uvedené „dar", bez ohľadu na to, kto je autorom poznámky. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že podľa vyjadrenia UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. k účtu žalobcu účtu IBAN: B v období od 01. 01. 2007 do 31.12.2016 mala prostredníctvom elektronického bankovníctva prístup žalovaná od 18. 08. 2014 do 25. 01. 2016, ktoré obdobie nekorešponduje s bankovými prevodmi finančných prostriedkov a banka v súčasnosti neeviduje a ani v minulosti neevidovala k telefónnemu číslu na meno žalovanej žiadne vydané autorizačné nástroje, umožňujúce prihlásenie do služby internetového bankovníctva, resp. autorizáciu platieb na akomkoľvek účte vedenom v UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky.

1.2. Po zhodnotení predložených dôkazných prostriedkov procesného útoku aj procesnej obrany, zohľadňujúc vzájomný vzťah procesných strán v období ich spolužitia a následné konanie oboch po jeho ukončení, súd prvej inštancie dospel k záveru, že konanie žalovanej ako obdarovanej osoby nemožno kvalifikovať ako správanie hrubo porušujúce dobré mravy. Z hľadiska intenzity a dĺžky trvania tvrdenia žalovanej o nebezpečenstve hroziacom žalobcovi s tým, že ho musí ochraňovať, ohováranie pred známymi, klientami a SAK, snaha obráť žalobcu o majetok, vystaňovanie žalobcu zo spoločnej domácnosti z nehnuteľnosti vlastnícky patriacej žalovanej, zavádzanie žalovanej o svojom šľachtickom pôvode, objektívne nie sú takými okolnosťami, ktoré by bolo možné charakterizovať ako správanie hrubým spôsobom porušujúce dobré mravy. Všetky uvedené správania sa žalovanej súd prvej inštancie vyhodnotil ako subjektívny pocit darcu, ktorý nemožno brať za rozhodujúci pri posudzovaní naplnenia znakov hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovanej žalovanej, nakoľko porušenie sa musí prejavíť v objektívnej rovine. Podľa žalobcu najvážnejším porušením dobrých mravov bolo správanie sa žalovanej v súvislosti s podaním trestného oznámenia v januári 2016 na žalobcu pre prečin nebezpečného vyhrážania, trestné stíhanie bolo uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava V zo dňa 30. 01. 2017, číslo: 2Pv 46/16/1105-61 zastavené a vec postúpená na priestupkové konanie, nakoľko okresná prokurátorka konštatovala, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Skutočnosť podania trestného oznámenia zo strany žalovanej ani v kontexte záveru, že trestné stíhanie bolo zastavené a vec postúpená na priestupkové konanie, podľa záverov súdu prvej inštancie nebolo takým závažným a intenzívnym správaním sa žalovanej, ktoré by naplnilo znaky hrubého porušenia dobrých mravov stanoveného v § 630 Občianskeho zákonníka. Žalobca preukázateľne počas dlhoročného spolužitia žalovanú finančne podporoval, zamestnal vo svojej advokátskej kancelárii, preferoval jej osobu aj na úkor svojich rodinných príslušníkov tým, že previedol

na žalovanú vlastnícke práva k nehnuteľnostiam, všetko do času narušenia vzťahu koncom decembra 2015 a v januári 2016. Následne nastala vo vzťahu strán sporu situácia, ktorú vnímali z emočného hľadiska odlišne. V súlade so závermi znalca pribratého do trestného konania súd prvej inštalácie vyhodnotil, že motívom žalovanej na podanie trestného oznámenia na žalobcu nebol úmysel poškodiť integritu žalobcu, jej správanie bolo výsledkom vlastného prežívania konfliktných vzťahových situácií, ktoré žalovaná vnímala podstatne intenzívnejšie ako žalobca, čo vyplývalo z jej osobných povahových vlastností a osobnostnej dispozície.

1.3. Pri hodnotení správania sa žalovanej súd zohľadnil tiež vzájomné konanie darcu a obdarovanej, teda princíp vzájomnosti. Žalobca uviedol, že až 22. 01. 2016 konečne prišiel na to, že ho žalovaná celé roky klamala a podvádza, že ho obrala o rozsiahle majetky a nakoniec nahradila iným mužom a že podala na neho trestné oznámenie. Pre súd prvej inštalácie bolo zarážajúce, že k takémuto zisteniu žalobca prišiel až po dlhoročnom spolužití so žalovanou, ktorej mal podľa vlastného vyjadrenia bezhranične veriť, je ťažko uveriteľné a vyznieva nepresvedčivo, že advokát s dlhoročnou praxou mal byť takto klamaný a zavádzaný niekoľko rokov bez toho, aby situáciu riešil, aby sa relevantným spôsobom bránil. V neposlednom rade sa princíp vzájomnosti prejavil podaním trestného oznámenia žalobcu na žalovanú dňa 20. 09. 2016 pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy, ktoré bolo odmietnuté, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania. V odôvodnení rozhodnutia vyšetrovateľ konštatoval, že tvrdenia oznamovateľa, týkajúce sa podozrenia, že žalovaná pripravuje jeho vraždu, nie sú žiadnym spôsobom doložené ani argumentačne, nemajú oporu ani v samotnom oznámení ani v zabezpečených listinných materiáloch k veci a na záver poukázal na skutočnosť, že žalobca má so žalovanou rozsiahle spory, týkajúce sa vysporiadania vzájomného vzťahu, majetkových sporov, existencie trestného stíhania jeho osoby na podklade jej oznámenia a výpovede a ďalších trestných konaní, kde vzájomne vystupujú v pozícii oznamovateľov a podozrivých.

1.4. Na základe uvedeného súd prvej inštalácie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal dôvodnosť svojho žalobou uplatneného nároku na vrátenie daru poskytnutého žalovanej, a to pre absenciu zákonom stanoveného predpokladu priznania takéhoto nároku - správanie sa žalovanej ako obdarovanej osoby voči darcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy, žalobca tiež neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že všetky finančné čiastky, ktorých sa titulom vrátenia daru od žalovanej domáhal, boli darmi a preto súd prvej inštalácie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 31. mája 2022 sp. zn. 8Co/46/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (výrok II.)

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nebolo možné považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka (3Cdo/53/2006). Z uvedeného hľadiska bolo bez významu, či sa trestné oznámenie neskôr ukázalo ako celkom neopodstatnené, ako k tomu došlo aj v danej veci, v ktorej trestné stíhanie bolo zastavené a v časti bola vec odstúpená na prejednanie priestupku. Ak žalobca v konaní i v podanom odvolaní zdôrazňoval, že za hrubé porušenie dobrých mravov treba považovať aj správanie žalovanej, ktorá o podanom trestnom oznámení informovala jeho klientov a rodinných príslušníkov, podľa odvolacieho súdu bolo potrebné poukázať na to, že aj žalobca uvádzal, že o trestnom stíhaní klientov a taktiež aj Slovenskú advokátsku komoru informoval sám, pričom úmyselné správanie žalovanej v súvislosti s oznámením o trestnom stíhaní žalobcu jeho rodinným príslušníkom, ktoré by s prihliadnutím na všetky ďalšie okolnosti veci bolo možné hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov nebolo v konaní preukázané.

2.2. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštalácie správne poukázal aj na to, že vzhľadom na špecifické okolnosti danej veci je potrebné pri hodnotení naplnenia § 630 Občianskeho zákonníka v tomto prípade, prihliadať aj na vzájomné správanie sporových strán, keď žalovaná síce podala na žalobcu trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania, ako aj trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby formou psychického týrania, avšak i žalobca podal na žalovanú trestné oznámenie, a to dokonca pre podozrenie zo spáchania trestného činu úkladnej vraždy v štádiu prípravy, čo je nepochybne taktiež mimoriadne závažný trestný čin. Okrem toho však mal prvoinštančný súd správne v tejto súvislosti na zreteli, že sporové strany sa po ukončení partnerského vzťahu k sebe vzájomne správali negatívne, žalobca ukončil so žalovanou pracovný pomer a podali voči sebe tiež

množstvo ďalších trestných oznámení, ktoré sa taktiež ukázali ako neopodstatnené. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukázal na to, že na žalovanú podal trestné oznámenie až po tom, ako sa k nemu správala v hrubom rozpore s dobrými mravmi a naviac pre podozrenie zo spáchania menej závažnej trestnej činnosti, odvolací súd poukázal na to, že už v žalobe žalobca sám používa výraz „spleť“ súdnych a trestných konaní medzi nimi, čo len dokumentuje vzájomné správanie sporových strán.

2.3. Odvolací súd dal do pozornosti, že súd prvej inštancie v konaní, ako aj v odôvodnení napadnutého rozsudku, venoval rozsiahly priestor skutkovým zisteniam samotného poskytnutia darov a právnej kvalifikácie jednotlivých čiastkových súm, ktoré podľa tvrdenia žalobcu v tomto prípade daroval žalovanej a ktorých vrátenia sa domáhal s poukazom na § 630 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však poukázal na to, že vzhľadom na skutočnosť, že správanie žalovanej, od ktorého žalobca v tomto spore odvíja uplatnený nárok, nespĺňa znaky hrubého porušenia dobrých mravov, ako to má na mysli § 630 Občianskeho zákonníka, z hľadiska dôvodnosti podanej žaloby už nie je rozhodujúce, či resp. v prípade ktorých čiastkových súm poskytnutých žalovanej, išlo o dar. Vzhľadom na vymedzenie rozhodujúcich skutočností, ktoré neumožňujú kvalifikovať po právnej stránke uplatnené nároky inak, než ako nárok na vrátenie daru (aj žalobca opakovane zdôrazňoval, že nejde o bezdôvodné obohatenie), totiž nie je možné podanej žalobe vyhovieť pre nenaplnenie kvalifikovaného (hrubého) porušenia dobrých mravov bez ohľadu na to, či išlo o darované peňažné prostriedky, prípadne za akých okolností k darovaniu došlo. Odvolací súd preto v záujme hospodárnosti, po tom, ako dospel k právnomu záveru o nemožnosti vrátenia daru pre chýbajúci znak hrubého porušenia dobrých mravov, už nepovažoval za potrebné podrobnejšie sa zaoberať skutkovými ani právnymi otázkami týkajúcimi sa kvalifikácie jednotlivých darov žalovanej a nevidel rozumný dôvod zaoberať sa touto otázkou ani pokiaľ ide o rozsiahle odvolacie dôvody prezentované v tomto smere žalobcom, keď ani opodstatnenosť týchto odvolacích námietok nebola spôsobilá privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie v spore.

2.4. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie ním navrhovaným uznesením prokuratúry o zastavení trestného stíhania vedeného voči jeho osobe, odvolací súd poukázal na to, že obsah tohto uznesenia nebol medzi stranami sporný a z jeho obsahu vychádzal aj súd prvej inštancie. Rovnako však bolo nadbytočné vykonávať dokazovanie žalobcom navrhovaným obsahom spisu v konaní vedenom voči žalovanej o preukazovanie pôvodu majetku, no tiež opomenutým dôkazom - potvrdením UniCredit Bank Czech republic and Slovakia, a.s. zo dňa 14. 03. 2019, potvrdzujúcim okolnosti dispozičného práva žalovanej k účtu žalobcu a jej debetnej karty. Okolnosti, na preukázanie ktorých mali tieto dôkazy slúžiť, totiž neboli vzhľadom na chýbajúci znak hrubého porušenia dobrých mravov rozhodujúce, keď bez zreteľa na charakter a právnu povahu (titul) predmetných finančných operácií, podanej žalobe nebolo možné vyhovieť.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP. Dovolateľ žiadal, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľ zároveň podal návrh na odloženie právoplatnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 2 CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces žalobca namietal v súvislosti s nevykonaním navrhovaných dôkazov a to s rozhodnutím Okresnej prokuratúry v Bratislave V č. 2 Pv 46/1105-60 v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. 1 KPt 70/16/1100-6, ktorým bolo trestné konanie zastavené, potvrdením UniCredit Bank Czech republic and Slovakia zo dňa 14. 03. 2019, ktoré potvrdzovalo, že žalovaná mala dispozičné právo k žalobcovmu osobnému účtu odo dňa 03. 09. 2007 do 25. 01. 2016, zároveň súd prvej inštancie nevykonával navrhovaný dôkaz spis v konaní o preukazovaní pôvodu majetku žalovanej, kde žalovaná uviedla OČTK, že tieto prostriedky dostala darom od žalobcu. Nesprávny procesný postup dovolateľ videl aj pri tom, že súd prvej inštancie odmietol realizovať predbežné právne posúdenie a preto podľa neho nebolo zrejmé, čo má dokazovať. Podľa žalobcu súd prvej inštancie vychádzal z jednej alternatívy znalca a nebral do úvahy výsledky vyšetrovania a ani konanie žalovanej v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň uviedol, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so skutočnosťou, že žalovaná oznámila klientom, zamestnancom a príbuzným žalobcu, že bolo voči nemu vznesené obvinenie, hoci od počiatku si bola vedomá, že toto bolo vedené voči žalobcovi na základe jej nepravdivého trestného oznámenia, čo žalobca považoval za konanie v rozpore s dobrými

mravmi. Zároveň namietal aj tú skutočnosť, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s namietanými pochybeniami súdu prvej inštancie. Odvolací súd rozhodol o vrátení daru bez toho, aby prijal záver, či nejaký dar vôbec existuje alebo nie, pričom jeho vyjadrením, že keďže neboli splnené znaky hrubého porušenia dobrých mravov nebolo rozhodujúce v prípade, ktorých čiastkových súm poskytnutých žalovanej išlo o dar, prekryl pochybenia súdu prvej inštancie.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP žalobca videl pri riešení otázky princípu vzájomnosti správania darcu a obdarovaného s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax (3Cdo/158/2019). Mal za to, že otázka, či sa má uplatniť princíp vzájomnosti je významná až vtedy, keď súd dospeje k záveru, že správanie obdarovaného hrubo porušilo dobré mravy a tým pádom naplnilo znaky relevantné v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Až po prijatí tohto záveru je daný dôvod skúmať, či konanie obdarovaného nevypokoľovalo darca sám svojím správaním priečiacim sa dobrým mravom. Z uvedeného dôvodu považoval dovolať odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti, ktoré sa odvolávalo na princíp vzájomnosti za nezrozumiteľné, keďže tento princíp je relevantný až vtedy ak súd dospeje k záveru, že sa obdarovaný dopustil konania v hrubom rozpore s dobrými mravmi, pričom v danom prípade k žiadnemu takému záveru súd nedospel. Žalobca sa pred podaním nepravdivého trestného oznámenia žalovanou dňa 22. 01. 2016 nedopustil žiadneho konania, ktoré by mohlo byť považované za konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi a ani konania, ktoré by vyprovokovalo konanie obdarovaného. Žalovaná podala na žalobcu vymyslené trestné oznámenie dňa 22. 01. 2016, pričom pred týmto dátumom žalobca neurobil žiadne podanie voči žalovanej, čím by jej zadal dôvod, aby sa dopustila konania v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Medzi konaním v hrubom rozpore s dobrými mravmi zo strany žalovanej a samotným podaním žaloby uplynulo viac ako 9 mesiacov, počas ktorých boli podané obojstranné viaceré podania. Avšak podľa žalobcu prvotnou príčinou tohto celého bolo práve nepravdivé trestné oznámenie zo strany žalovanej s cieľom privodiť žalobcovi trestné stíhanie.

3.3. Nesprávne právne posúdenie žalobca namietal aj v tej súvislosti, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe (3Cdo/53/2006) samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd síce poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/53/2006, avšak podľa dovolať predmetné rozhodnutie tvrdí niečo iné, ako uviedol odvolací súd. V rámci predmetného rozhodnutia sa žalovaná domnievala, že sa niekto pokúsil vykonať podvod a pripraviť ju o majetok, avšak v danom prípade žalovaná vedome podala dňa 22. 01. 2016 trestné oznámenie, kde si podľa dovolať bola vedomá, že tieto skutky sa nestali. Podľa dovolať predmetné rozhodnutie, ktoré aplikoval odvolací súd nerieši, že by žiadne nepravdivé trestné oznámenie nemohlo byť v hrubom rozpore s dobrými mravmi a z uvedeného dôvodu je táto časť odôvodnenia nesprávne právne posúdená.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila a žiadala, aby najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné, resp. zamietol ako nedôvodné a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. V danom prípade žalobca vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/ 42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti (bod 3.1).

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP de facto tým, že súdy nižšej inštancie nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nevykonali všetky ním navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súvislosti s tým namietal i nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia súvisiace predovšetkým s procesom vykonávaného dokazovania a nevysporiadaním sa s odvolacími námietkami. Zároveň žalobca za porušenie práva na spravodlivý proces považoval aj tú skutočnosť, že súd prvej inštancie odmietol realizovať predbežné právne posúdenie a preto podľa dovolateľa nebolo zrejmé, čo má dokazovať.

11. Vzhľadom na dovolacie námietky týkajúce sa dokazovania najvyšší súd poukazuje na znenie § 185 ods. 1 CSP, v ktorom je uvedené, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Z tohto ustanovenia vyplýva, že súd nemusí vykonať všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy a výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde, ktorý musí dbať na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať relevantný skutkový poznatok. Táto, súdu respektíve sudcovi zákonom daná možnosť výberu dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je súčasťou princípu voľného hodnotenia dôkazov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 64/1997, resp. najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/13/2012). O tom, či súd vykoná alebo nevykoná navrhovaný dôkaz nevydáva žiadne rozhodnutie, má iba povinnosť v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej uviesť, z akého dôvodu navrhovaný dôkaz nevykoná (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/242/2013). Nevykonanie dovolateľom navrhovaného dokazovania podľa jeho presvedčenia relevantných dôkazov, preto nemožno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (pozri 4Cdo/100/2018).

12. Dovolať konkretizoval nedostatočne zistený skutkový stav nevykonaním navrhnutého dôkazu, a to

rozhodnutia Okresnej prokuratúry Bratislava V č. 2Pv 46/1105-60 v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. 1 KPt/70/11/1100-6 o zastavení trestného stíhania, z ktorého dôkazu by bolo možné konštatovať, že podanie trestného stíhania za skutok, ktorý sa nestal, považuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň vytýkal súdu prvej inštancie, že odignoroval dôkaz - potvrdenie UniCredit Bank Czech republik and Slovakia zo dňa 14. 03. 2019, ktoré potvrdzuje existenciu dispozičného práva žalovanej k osobnému účtu žalobcu od 03. 09. 2007 - 25. 01. 2016 a debetnú platobnú kartu mala žalovaná vystavenú na jej meno od 26. 09. 2008 - 25. 01. 2016. Napokon namietal postup súdu prvej inštancie v tom, že odignoroval navrhovaný dôkaz - spis v konaní o preukazovaní pôvodu majetku žalovanej pod číslo PPZ-N.-Q.-X-XXX-XXXX.

13. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že sa vysporiadal s uvádzaným nevykonaním navrhovaného dokazovania, keď uviedol, že obsah uznesenia prokuratúry o zastavení trestného stíhania vedeného voči žalobcovi nebol medzi stranami sporný a z jeho obsahu vychádzal aj súd prvej inštancie. Námetka uvádzaného nevykonania označeného dôkazu preto nie je opodstatnená.

14. Dovolací súd prezentuje, že nie každé opomenutie dôkazu nevyhnutne automaticky vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces. Situácie, v ktorých možno i pochybenie súdu spočívajúce v opomenutí dôkazu z ústavnoprávných hľadísk akceptovať, môžu nastať v prípade dôkazných skutočností nemajúcich k prejednávaniu veci relevanciu, pretože nemôžu viesť k objasneniu skutočností a otázok podstatných pre dané konanie, resp. môžu byť dokonca i výrazom zdržovacej procesnej taktiky (podporne pozri napr. nálezy Ústavného súdu ČR, sp. zn. II. ÚS 2172/14, sp. zn. II. ÚS 2067/14, resp. rozhodnutia NS ČR sp. zn. 32Cdo/2915/2011, sp. zn. 22Cdo/2055/2020).

14.1. Práve o takýto prípad ide i v posudzovanej veci, pretože súdy oboch inštancií vzhľadom na vykonané dokazovanie, zhodne konštatovali, že bolo nadbytočné vykonávať dokazovanie žalobcom navrhovaným obsahom spisu v konaní vedenom voči žalovanej o preukazovanie pôvodu majetku, tiež opomenutým dôkazom - potvrdením UniCredit Bank Czech republik and Slovakia, a.s. zo dňa 14. 03. 2019, potvrdzujúcim dispozičného práva žalovanej k účtu žalobcu a jej debetnej karty. Okolnosti, na preukázanie ktorých mali tieto dôkazy slúžiť, totiž neboli vzhľadom na chýbajúci znak hrubého porušenia dobrých mravov rozhodujúce, keď bez zreteľa na charakter a právnu povahu (titul) predmetných finančných operácií, podanej žalobe nebolo možné vyhovieť (bod 17. napadnutého rozhodnutia). Dovolací súd dodáva, že konajúce súdy neboli v konaní povinné vykonať všetky žalobcom uvádzané dôkazy, keďže by tieto podľa záverov konajúcich súdov nemali vplyv na posúdenie rozhodujúcej skutočnosti ohľadom nesplnenia predpokladov pre vrátenie daru.

14.2. Zo strany konajúcich súdov došlo k primeranému vysporiadaniu sa s námietkou žalobcu týkajúcej sa nevykonaných navrhnutých dôkazov, ako aj nevysporiadania sa so všetkými dôkazmi, v tomto smere nedošlo k deficitu pri dokazovaní.

15. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

16. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na

spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

17. Dovolateľ v rámci svojho dovolania namietal aj zjavnú neodôvodnenosť napadnutého rozsudku, ktorý nezohľadnil argumenty ani okolnosti predmetnej veci namietané dovolateľom.

18. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu pri tvrdenom porušení práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (II. ÚS 120/2020). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

19. Dovolací súd pritom dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu v spojení so súdom prvej inštancie je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, je prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

19.1. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá, ako vecne správny, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobca nepreukázal dôvodnosť svojho žalobou uplatneného nároku na vrátenie daru poskytnutého žalovanej, a to pre absenciu zákonom stanoveného predpokladu priznania takehoto nároku - správanie sa žalovanej ako obdarovanej osoby voči darcovi hrubo porušujúcim dobre mravy, žalobca neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že všetky finančné čiastky, ktorých sa titulom vrátenia daru od žalovanej domáhal, boli darmi a preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vo väzbe na uvedené potom rozhodol aj odvolací súd, ktorý zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP.

19.2. Podľa dovolacieho súdu boli súdmi nižšej inštancie zohľadnené aj argumenty a námietky žalobcu. Odvolací súd sa vysporiadal s namietanou skutočnosťou, že žalovaná oznámila klientom, zamestnancom a príbuzným žalobcu, že bolo voči nemu vznesené obvinenie, hoci od počiatku si bola vedomá, že toto bolo vedené voči žalobcovi na základe jej nepravdivého trestného oznámenia, čo žalobca považoval za konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď uviedol, že aj žalobca o trestnom stíhaní informoval Slovenskú advokátsku komoru a klientov sám, pričom úmyselné správanie žalovanej v súvislosti s oznámením o trestnom stíhaní žalobcu jeho rodinným príslušníkom, ktoré by s prihliadnutím na všetky ďalšie okolnosti bolo možné hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, nebolo v konaní preukázané (bod 16. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Zároveň odvolací súd poukázal na to, že potom ako dospel k právnemu záveru o nemožnosti vrátenia daru pre chýbajúci znak hrubého porušenia dobrých mravov, už nepovažoval za potrebné podrobnejšie sa zaoberať skutkovými ani právnymi otázkami

týkajúcimi sa kvalifikácie jednotlivých darov žalovanej a nevidel dôvod zaoberať sa touto otázkou ani pokiaľ išlo o rozsiahle odvolacie dôvody prezentované v tomto smere žalobcom, keď ani opodstatnenosť týchto odvolacích námietok nebola spôsobilá privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie v spore. Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

19.3. Pokiaľ dovolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že vychádzal z jednej alternatívy znalca a nebral do úvahy výsledky vyšetrovania, takéto odôvodnenie dovolania je potrebné vyhodnotiť ako všeobecné, pretože žalobca nekonkretizuje nedostatky v interakcii s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolací súd neviaže povinnosť za žalobcu domýšľať konkrétne argumenty, ktoré by odôvodnili jeho tvrdenie o nesprávnom procesnom postupe.

20. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ videl aj v opomenutí aplikácie § 181 ods. 2 CSP zo strany súdu prvej inštancie a teda neoboznámení s jeho predbežným právnym názorom, čo malo za následok to, že žalobcovi nebolo zrejmé, čo má dokazovať.

20.1. Zo zápisníc o pojednávaní prvoinštančného súdu vyplýva, že súd na prvom pojednávaní a ani neskôr neoboznámil strany sporu s tým, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a nesporné a neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci.

20.2. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1, súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

20.3. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 181 ods. 2 CSP v podstatných rysoch prevzal úpravu priebehu pojednávania po prednesoch strán podľa § 118 ods. 2 OSP.

20.4. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) v týchto súvislostiach konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu „naznačiť svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov (pozri uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12. januára 2012).

20.5. I podľa najvyššieho súdu striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 OSP (teraz § 181 ods. 2 CSP - pozn. dovolacieho súdu) zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe však nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f) OSP (pozri (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/167/2012). Dovolací súd v nadväznosti na uvedenú judikatúru uvádza, že ustanoveniu § 237 písm. f) OSP korešponduje podľa novej právnej úpravy ustanovenie § 420 písm. f) CSP, pričom pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ nahradil pojmom „právo na spravodlivý proces“, čím právna úprava CSP precizuje podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti.

20.6. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z vyššie uvedenej judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v

samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 OSP, vyjadri svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22. marca 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13. mája 2014).

20.7. Treba tiež zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením.

20.8. Dovolací súd tak zastáva názor, že s poukazom na predmet konania z pohľadu žalobcu nemohlo byť prekvapivým čo má dokazovať príp. aký prostriedok procesného útoku uplatniť vychádzajúc z hmotnoprávnej právnej úpravy ustanovenia § 630 OZ a opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP v namietanom neuvedení predbežného právneho posúdenia veci, sa v okolnostiach danej veci konvalidovalo vydaním rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie, v ktorom rozhodnutí súd oznámil svoje názory a tým zhojil tento procesný nedostatok.

21. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd (prípadne súd prvej inštancie) nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP

22. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

24. Nesprávne právne posúdenie dovolateľ videl pri riešení otázok (i) princípu vzájomnosti správania darcu a obdarovaného, keď mal za to, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe reprezentovanej rozhodnutím najvyššieho súdu 3Cdo/158/2019, (ii) posúdenia podnetu na začatie trestného stíhania v súvislosti s hrubým porušením dobrých mravov v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/53/2006.

25. Dovolací súd k otázke princípu vzájomnosti správania darcu a obdarovaného uvádza, že dôvod, pre ktorý odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bolo to, že žalobca nepreukázal dôvodnosť svojho žalobou uplatneného nároku na vrátenie daru poskytnutého žalovanej, a to pre absenciu zákonom stanoveného predpokladu priznania takéhoto nároku - správanie sa žalovanej ako obdarovanej osoby voči darcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a (zároveň) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne

aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia. Nastolená otázka, či sa má uplatniť princíp vzájomnosti medzi správaním darcu a obdarovaného sa stáva významnou až vtedy, keď súd dospeje k záveru, že správanie obdarovaného hrubo porušilo dobré mravy a tým pádom naplnilo relevantné znaky v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, čo však nebol daný prípad a preto nevyhnutne vedie k záveru, že na takejto otázke nebolo založené preskúmané rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že dovolateľ v dovolaní nevymedzil v tejto časti právnu otázku, na ktorej založil svoje rozhodnutie odvolací súd.

26. Nesprávne právne posúdenie žalobcu namietal aj v tej súvislosti, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/53/2006) samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka.

26.1. V tomto smere atakoval právny názor odvolacieho súdu vyplývajúci z bodu 14. odôvodnenia, ktorým reagoval „na argumentáciu žalobcu, že za takéto hrubé porušenie dobrých mravov treba považovať podanie nepravdivého trestného oznámenia žalovanej na jeho osobu, v dôsledku ktorého bol trestne stíhaný a dokonca ja zadržaný“, odvolací súd považoval za potrebné poukázať na to, že „v zmysle ustálenej judikatúry samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/53/2006 uverejnený v Zo súdnej praxe pod č. 56/2010). Z uvedeného hľadiska je pritom bez významu, či sa trestné oznámenie neskôr ukázalo ako celkom neopodstatnené, ako k tomu došlo aj v danej veci, v ktorej trestné stíhanie zastavené a v časti bola vec odstúpená na prejednanie priestupku“.

27. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/53/2006 z 27. apríla 2006 vyplýva záver, že aj za stavu, že podnet na podozrenie z trestnej činnosti podaný zo strany odporkyne bol vyhľadávacím orgánom odložený, nemožno jeho podanie považovať v danej veci za konanie hrubo porušujúce dobré mravy. Zo strany odporkyne totiž nešlo o konanie, ktoré by bolo v hrubom nepomere s konaním navrhovateľa. Podanie tohto podnetu nenasvedčovalo ani úmyselnému privedeniu trestného stíhania inému ale jeho zmyslom a účelom bolo iba zistenie skutočností, svedčiacich o neoprávnenosti zásahu do zákonom chránených vlastníckych práv odporkyne, ktorý podala potom, čo jej nebola poskytnutá ochrana ňou tvrdeného porušenia práva cestou orgánov štátnej správy.

28. Dovolací súd nezistil opodstatnenosť námietky žalobcu podľa ktorej odvolací súd s poukazom na ustálenú súdnu prax, ktorú reprezentuje vyššie uvedené rozhodnutie vyvodil záver podľa ktorého neopodstatnené podanie trestného oznámenia nemohlo byť v hrubom rozpore s dobrými mravmi. V danej veci bolo potrebné považovať odôvodnenia konajúcich súdom za jeden celok (bod 20.1.), a z tohto hľadiska bolo nevyhnuté zohľadniť, že súd prvej inštancie sa podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal v bode 32. svojho odôvodnenia so všetkými okolnosťami správania žalovanej v súvislosti s podaním trestného oznámenia na žalobcu pre prečin nebezpečného vyhrážania, ktoré žalobca označil ako najzávažnejšie porušenie dobrých mravov, následne odvolací súd sa v bode 14. odôvodnenia stotožnil so záverom súdu prvej inštancie a za účelom vysporiadania sa s odvolacom argumentáciou žalobcu, doplnil odkaz na ustálenú judikatúru vyjadrenú v rozsudku sp. zn. 3Cdo/53/2006. Odvolací súd bral na zreteľ iba skutočnosť, že samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, čo bolo relevantným aj pre posudzovaný prípad, keďže trestné stíhanie pre trestný čin nebezpečného vyhrážania iniciované žalovanou trestným oznámením bolo zastavené, pretože bolo konštatované, že nešlo o trestný čin. Uvedené konštatovanie odvolacieho súdu považuje dovolací súd len za všeobecné vyjadrenie, ku ktorému sa nevyhnutne viaže potreba zohľadniť jedinečné, individuálne okolnosti tej ktorej veci, pričom v predmetnej veci takéto osobitné a špecifické okolnosti boli prvoinštančným súdom komplexne posúdené. Dovolateľ jednostranne a nedôvodne podrobil kritike uvedený záver odvolacieho súdu neberúc do úvahy relevantné skutočnosti.

29. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil

rozhodnutie napadnuté dovolaním žalobcu, neodklonil v nastolenej otázke či samotné podanie neopodstatneného podnetu na začatie trestného stíhania darcu nemožno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, od ustálenej súdnej praxe.

30. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu vymedzené podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP podľa bodu 3.3. neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

31. Z dovolania vyplýva, že dovolateľ vymedzil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

32. Podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

33. V preskúmvanej veci, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolateľ nevymedzuje právnu otázku, neuvádza v tejto súvislosti rozdielnu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Ani pri posudzovaní daného dovolacieho dôvodu podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (odvolacím súdom riešenou a rozhodovanou dovolacím súdom rozdielne) bola podľa jeho názoru založená prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

34. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

35. Dovolací súd na záver poznamenáva, že na ďalšie žalobcom predkladané vyjadrenia v priebehu dovolacieho konania neprihliadol podľa § 434 a § 435 CSP. Predmetom dovolacieho konania je už právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, preto pri posudzovaní prípustnosti dovolania sú bez významu nové skutkové okolnosti, ktoré nastali po právoplatnom skončení konania. Naopak, práve nerešpektovanie, resp. porušenie opísaného princípu dovolacím súdom by viedlo k možnému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. rozhodnutie ÚS SR II. ÚS 285/2017).

36. Najvyšší súd uzatvára, že v časti dovolania žalobcu v ktorej namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP), v časti dovolania pre nesprávne právne posúdenie podľa bodu 3.2. nie je dovolanie vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 (§ 447 písm. f) CSP) a vo zvyšku nie je dôvodné a preto dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

37. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 7Cdo/129/2020 alebo 2Cdo/91/2021).

38. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vzniklo jej na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.